

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

«Təsdiq edirəm»
Tədrisin təşkili və təlim
texnologiyaları üzrə prorektor vəzifəsini icra edən
Dos Z.İ.Məmmədov:

"07" may 2025-ci il

Fənn sillabusu

Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə

İxtisas: 050810-Turizm işinin təşkili

Kafedra: Texnologiya və texniki fənlər

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: İKT baza kompüter bilikləri

Kodu: İPF-B06

Tədris ili: IV (2025-2026), VII semestr

Tədris yükü: Cəmi: 14 saat (10 saat mühazirə, 4 saat seminar)

Tədris forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 7 kredit

II.Müəllim haqqında məlumat:

Vəzifəsi, adı, atasının adı, soyadı: m. Tural Tofiq oğlu Məlikzadə

Məsləhət saati: I gün saat 11⁰⁰ – 12⁰⁰

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli 170 a

E-mail ünvanı: tural1996t@gmail.com

III.Tövsiyyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. "İnformatika" Dərslik.S.Q.Kərimov,S.B.Həbibullayev,T.İ.İbrahimzadə. Bakı 2011
2. "İnformatika" Ə.M.Salmanova, M.Ə. Abbasova, BAKI - 2015
3. "İnformatika üzrə praktikum" Dərs vəsaiti. N. Cəfərov, N. Rəhimova. Bakı 2003
4. "İnformatika və kompüterləşmənin əsasları" Ə.Abbasov, M.Əlizadə, E.Seyidzadə. Bakı 2009

Əlavə

5. N.Allahverdiyeva, M.Namazov. "Kompüter informasiya kommunikasiya texnologiyaları" Bakı-2012

IV. Prerekvizitlər: Bu gün informasiya cəmiyyətinə keçid şəraitində Azərbaycan təhsil sisteminin qarşısında duran ən əsas vəzifələrdən biri kimi innovasiya texnologiyalarını dərinlən bilən, onları öz işinə tətbiq etməyi bacaran və yeni iqtisadi münasibətlər şəraitində əmək bazarının tələblərini ödəyə biləcək mürəkkəb iqtisadi münasibətlər şəraitində rəqabətə davamlı kadrların – şəxsiyyətlərin yetişdirilməsidir.

V.Korekreviztilər: Müstəqil və qrup şəklində fəaliyyət göstərmək bacarıqlarına yiyələnmək; Zəruri informasiyanı axtarıb tapmaq və ondan sistemləşdirilmiş formada istifadə etmək;

VI. Fənnin təsviri və məqsədi:

Müasir dövrdə elmi-tərəqqinin əsas istiqamətlərində biri istehsalat və qeyri-istehsalat sahələrinin kompüterləşdirilməsi və cəmiyyətin informasiyaladurulmasıdır. Hal-

hazırda tələbələrimizin böyük bir informasiya texnologiyalarını, kompüterin arxitekturası, informasiya proseslərində istifadə olunan əsas və əlavə qurğuları, tətbiq edilən müxtəlif proqram komponentlərin növlərini, internet və kompüter şəbəkəsini kifayət qədər mənimsəməkdir.

Tələbələr bu kursu mənimsəməklə informasiya texnologiyaların əsas anlayışları ilə tanış olacaq, hesablama texnikasında istifadə olunan say sistemləri və alqoritmləşdirmə prinsiplərini öyrənəcəkdir, kompüterlərin yaranma tarixi və onların arxitekturası, həmçinin əsas və əlavə qurğular haqqında məlumatları əldə edəcəkdir. Proqramların növlərini və hansı məqsədlərə xidmət etdiyini biləcəkdir. Bununla yanaşı kursun yekununda tələbənin əldə etdiyi biliklərdən magistratura səviyyəsinə qəbulun 1-ci mərhələsində istifadə edə biləcək.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər:

Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə:

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 30 bal kollokviuma görə, 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə. İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açabilir;
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş material başadüşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasəndüzgündür;
- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. **Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahana qədərki ballar əsasında)**

- 91-100 bal - əla (A)
- 81-90 bal - çox yaxşı (B)
- 71-80 bal - yaxşı (C)
- 61-70 bal - kafi (D)
- 51-60 bal - qənaətbəxş (E)
- 51-baldan aşağı - qeyri-kafi (F)

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim mövzu planı: Mühazirə – 14 saat, laboratoriya– 10 saat, Cəmi 24 – saat.

Mühazirə mövzuları			
S/s	Mövzunun adı və məzmunu	Saat	Tarix
1.	İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının əsas anlayışları Plan: 1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti; 2. "İnformasiya" anlayışı və informatika. 3. İnformasiyanın xassələri, formaları, növləri və təqdim olunma üsulları; 4. İnformasiya prosesləri və informasiya mühafizəsi.	2	
2.	İnformasiyanın hesablanması və say sistemləri Plan: 1. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidləri və informasiyanın kodlaşdırılması; 2. Məqsədsiz və məqsəqli say sistemləri. 3. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə keçirilməsi	2	
3.	İnformasiya emalı texnikasının tarixi və EHM-lərin əsas xarakteristikaları Plan: 1. Hesablama texnikasının inkişaf tarixi. 2. EHM-lərin nəsilləri; 3. EHM-in arxitekturası və ümumi quruluş prinsipi.	2	
4.	Fərdi kompüterlər və onların təsnifat növləri Plan: 1. Fərdi kompüterin əsas xarakteristikaları və iş prinsipi; 2. Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları. 3. Kompüterlərin ölçülərinə görə təsnifatı 4. Fərdi kompüterin əsas təsnifat növləri	2	
5.	Yaddaş və periferiya qurğuları Plan: 1. Daxili yaddaş qurğuları 2. Xarici yaddaş qurğuları; 3. Periferiya (əlavə) qurğular.	2	
Cəmi:		10	
Laboratoriya mövzuları			
S/s	Mövzunun adı	Saat	Tarix
1.	İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının və informasiyanın əsas anlayışları və say sistemləri	2	
2.	Fərdi kompüterlər, onların təsnifat növləri, yaddaş və periferiya qurğuları	2	
Cəmi:		4	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- İnformasiya texnologiyalarının fənni ilə əlaqələndirmək;
- İnformasiya kommunikasiya texnologiyalarından istifadə edərək informatika dərində bilik və bacarıqlara yiyələnmək.

XII. Fənn üzrə təlimin nəticələri

- İnformasiya kommunikasiya texnologiyalarının əsas anlayışları ilə tanış olacaqlar
- Hesablama texnikasında istifadə olunan say sistemləri və alqoritmləşdirmə prinsiplərini öyrənəcəklər,
- Kompüterlərin yaranma tarixi və onların arxitekturasını araşdıracaqlar
- Əməliyyat sistemləri ilə işləməyi öyrənəcəklər.
- Əsas və əlavə qurğular tanıyacaqlar.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV. Fənnin kollokvium sualları:

1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti;
2. "İnformasiya" anlayışı və informatika.
3. İnformasiyanın xassələri, formaları, növləri və təqdimolunma üsulları;
4. İnformasiya prosesləri və informasiya mühafizəsi
5. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidlər və informasiyanın kodlaşdırılması;
6. Məvqəsiz və məvqəli say sistemləri.
7. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə keçirilməsi
8. Hesablama texnikasının inkişaf tarixi.
9. EHM-lərin nəsilləri;
10. EHM-in arxitekturası və ümumi quruluş prinsipi

XV. Fənnin imtahan sualları:

I blok

1. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının əsas anlayışları
2. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının mahiyyəti və fənninin predmeti
3. "İnformasiya" anlayışı və informatika
4. İnformasiyanın xassələri, formaları, növləri və təqdimolunma üsulları
5. İnformasiya prosesləri və informasiya mühafizəsi

II blok

6. İnformasiyanın hesablanması və say sistemləri
7. İnformasiyanın miqdarının ölçü vahidlər və informasiyanın kodlaşdırılması
8. Məvqəsiz və məvqəli say sistemləri
9. Ədədlərin bir say sistemindən digərinə keçirilməsi

III blok

10. İnformasiya emalı texnikasının tarixi və EHM lərin əsas xarakteristikaları
11. Hesablama texnikasının inkişaf tarixi
12. EHM-lərin nəsilləri
13. EHM-in arxitekturası və ümumi quruluş prinsipi

IV blok

- 14. Fərdi kompüterlər və onların təsnifat növləri
- 15. Fərdi kompüterin əsas xarakteristikaları və iş prinsipi
- 16. Fərdi kompüterlərin əsas qurğuları
- 17. Kompüterlərin ölçülərinə görə təsnifatı
- 18. Fərdi kompüterin əsas təsnifat növləri

V blok

- 19. Yaddaş və periferiya qurğuları
- 20. Daxili yaddaş qurğuları
- 21. Xarici yaddaş qurğuları
- 22. Periferiya (əlavə) qurğular

Fənnin sillabusu "050810-Turizm işinin təşkili" ixtisasının tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

«Texnologiya və texniki elmlər» kafedrasının 07.05.2025-cü il tarixli 9 №-li protokolu əsasında təsdiq olunmuşdur..

Kafedra müdiri:

Fənn müəllimi:

dos. R. F. Əliyev

m. T. T. Məlikzadə